

KORUPCIJOS PREVENCIJOS BĮ VILNIAUS SUTRIKUSIO VYSTYMOŠI KŪDIKIŲ NAMUOSE PROGRAMA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Korupcijos prevencijos BĮ Vilniaus sutrikusio vystymosi kūdikių namuose (toliau – įstaiga arba kūdikių namai) programos (toliau – Programa) paskirtis – užtikrinti veiksmingą ir kryptingą korupcijos prevenciją ir kontrolės sistemą įstaigoje.

2. Programa parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gegužės 19 d. nutarimu Nr. 607 „Dėl Padalinių ir asmenų, valstybės ir savivaldybių įstaigose vykdančių korupcijos prevenciją ir kontrolę, veiklos ir bendradarbiavimo taisyklių patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos baudžiamuoju kodeksu, Specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 „Dėl Valstybės ar savivaldybių įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. gruodžio 10 d. įsakymu Nr. V-1433 „Dėl Šakinės korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2015-2019 metų programos patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

3. Programoje vartojamos sąvokos:

3.1. **Korupcija** – bet koks darbuotojo elgesys, neatitinkantis jam suteiktų įgaliojimų ar nustatytų elgesio standartų, ar tokio elgesio skatinimas siekiant naudos sau ar kitiems asmenims ir taip pakenkiant asmenų ir valstybės interesams.

3.2. **Korupcijos rizikos veiksniai** – priežastys, sąlygos, įvykiai ir aplinkybės, dėl kurių gali būti padarytas korupcinio pobūdžio teisės pažeidimas.

3.3. **Korupcinio pobūdžio teisės pažeidimas** – darbuotojo administracinis, darbo drausmės ar tarnybinis nusižengimas, padarytas tiesiogiai ar netiesiogiai siekiant arba reikalaujant turtinės ar kitokios asmeninės naudos (dovanos, pažado, privilegijos) sau ar kitam asmeniui, taip pat ją priimant, kai tai daroma piktnaudžiaujant tarnybine padėtimi, viršijant įgaliojimus, neatliekant pareigų, pažeidžiant viešuosius interesus, taip pat korupcinio pobūdžio nusikalstama veika.

4. Programoje vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme ir kituose teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.

5. Programa įgyvendinama pagal Programos priede pateiktą Programos įgyvendinimo priemonių planą.

6. Programos įgyvendinimą koordinuoja įstaigos darbuotojai, direktoriaus įsakymu paskirti atsakingais už korupcijos prevenciją įstaigoje.

II. KORUPCIJOS PRIELAIDOS SVEIKATOS SISTEMOJE

7. Socialinės: palyginti žemas pragyvenimo lygis valstybėje ir ekonominės krizės sukeltas neužtikrintumas savo ateitimi (skatina ne tik emigracijos tendencijas, bet ir neleidžia sėkmingai mažinti korupcijos lygio valstybėje ir sveikatos sistemoje); dešimtmečiais tarpstančios kyšių ėmimo ir davimo tradicijos sveikatos sektoriuje bei abiejų pusių – imančiųjų ir duodančiųjų kyšius – pakantumas korupcijai ir jos toleravimas; visuomenės pilietiškumo stoka.

8. Ekonominės: palyginti maži sveikatos sistemos darbuotojų atlyginimai neužtikrina oraus pragyvenimo lygio ir skatina ieškoti papildomų pajamų.

9. Teisinės:

9.1. nekokybiški įstatymai bei įstatymų įgyvendinamieji teisės aktai, tam tikrais atvejais lemiantys teisės aktų kolizijas, dviprasmybes; visuomenės nepakankamas savo teisių ir pareigų

išmanymas sudaro sąlygas sveikatos sistemos darbuotojams piktnaudžiauti tarnyba, sudaryti dirbtines kliūtis žmonėms, siekiantiems įgyvendinti savo teisėtus interesus;

9.2. kokybės sistemų ir reglamentų stoka; nepakankama atsakomybė už padarytus pažeidimus; kontrolės sistemų, teisinių procedūrų ir priemonių, pareigūnų skyrimo ir atleidimo bei nušalinimo procedūrų netobulumas, profesinių elgesio kodeksų nebuvimas ir pan.

10. Struktūrinės:

10.1. sveikatos sistemos struktūros sudėtingumas ir trūkumai. Skirtingas sveikatos priežiūros įstaigų pavaldumas (SAM, savivaldybių taryboms) trukdo kurti vientisą sveikatos priežiūros organizavimo sistemą, planuoti išteklius, kooperuoti sveikatos priežiūros įstaigas ir išteklius tokiose srityse kaip technologijų įsigijimas ir atnaujinimas, diegti naujas sudėtingas paslaugas;

10.2. visų lygių sveikatos sistemos valdymas vis dar yra pernelyg biurokratiškas, pasižymi pertekliniais draudimais, apribojimais, įvairių pažymų, leidimų, papildomų dokumentų reikalavimais, procedūrų vilkinimu; nepakankamos ir netobulos veiklos apskaitos ir kontrolės sistemos.

11. Politinės:

11.1. politinių struktūrų ir interesų grupių įtaka;

11.2. politinės valios kovoti su korupcija stoka.

III. SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGOS VEIKLOS SRITYS, KURIOSE GALIMA KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖ

12. Sveikatos sistemos įstaigų vykdoma veikla yra priskiriama prie veiklos sričių, kuriose galimas korupcijos pasireiškimas.

13. Kūdikų namų veikloje galima išskirti veiklos sritis, kuriose galima korupcijos pasireiškimo tikimybė:

Eil. nr.	Įstaigos veiklos sritys, kuriose galimas korupcijos pasireiškimas	Įstaigos darbuotojai, kuriems galimas korupcijos pasireiškimas
1.	Tyrimų, procedūrų, gydymo, medicinos pagalbos priemonių skyrimas	Gydytojai, specialistai
2.	Dokumentų, medicininių įrašų klastojimas	Gydytojai, specialistai
3.	Prekių, paslaugų, darbų viešieji pirkimai	Viešųjų pirkimų organizatoriai, viešųjų pirkimų komisijų nariai, specialistai, kiti viešaisiais pirkimais suinteresuoti asmenys
4.	Neoficialūs mokėjimai teikiant paslaugas	Gydytojai, specialistai
5.	Administracijoje: konkursai eiti pareigas, darbuotojų įdarbinimas ir kt.	Administracija, komisijų nariai

IV. PROGRAMOS TIKSLAS IR UŽDAVINYS

14. Programos tikslas – išsiaiškinti ir šalinti korupcijos įstaigoje prielaidas, užtikrinti skaidresnę ir veiksmingesnę įstaigos bei jos darbuotojų veiklą.

15. Programos uždavinys – galimų korupcijos priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas, įgyvendinant korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo priemonių planą, siekiant, kad lėšos būtų naudojamos pagal paskirtį ir racionaliai kokybiškoms paslaugoms teikti, kūdikų namų vaikų teisėms ir laisvėms užtikrinti, taip pat, poveikis įstaigos darbuotojams, siekiant atgrasinti nuo galimos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos.

16. Korupcijos prevencijos tikslui ir uždaviniui pasiekti numatoma:

16.1. vykdyti nuolatinę kryptingą korupcijos prevencijos politiką, užtikrinti veiksmingą numatytų ilgalaikės korupcijos prevencijos įstaigoje programos priemonių įgyvendinimą;

16.2. nustatyti veiklos sritis įstaigoje, kuriose galima korupcinė veika, bei sąlygas jai atsirasti ir plisti, teikti konkrečius siūlymus darbo organizavimui;

16.3. įgyvendinti neišvengiamos atsakomybės už neteisėtus veiksmus principą;

16.4. skatinti nepakantumą korupcijos apraiškoms ir įtraukti į korupcijos prevenciją visuomenę;

16.5. programoje numatytas priemonės sieti su socialinių problemų sprendimu ir visuomenės apsauga nuo esamų ir atsirandančių korupcijos prielaidų sveikatos sistemoje; visokeriopa ginti visuotinai pripažįstamas vaiko teises ir laisves, įstaigos darbuotojų teises bei laisves ir nepažeisti nekaltumo prezumpcijos;

16.6. ugdyti antikorpucinę kultūrą įstaigoje.

17. Korupcijos prevencijos bendrosios priemonės (priemonių sritys) įstaigoje yra šios:

17.1. korupcijos rizikos analizė įstaigoje;

17.2. įstaigos korupcijos prevencijos programos parengimas ir tikslinimas;

17.3. visuomenės švietimas ir informavimas apie Programos įgyvendinimą, taip pat įstaigos darbuotojų mokymas;

17.4. nustatytų korupcijos atvejų paviėšinimas.

18. Korupcijos rizikos analizė:

18.1. veiklos sričių, kuriose egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybė, įvertinimą teisės aktų nustatyta tvarka įstaigoje atlieka įstaigos vadovo įgalioti asmenys, atsakingi už korupcijos prevenciją ir kontrolę;

18.2. kiekviena sveikatos sistemos įstaiga pagal nustatytas savo veiklos sritis, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, parengia konkrečias priemones galimoms korupcijos apraiškoms valdyti ir paskiria asmenis, atsakingus už šių priemonių vykdymą.

19. Įstaiga parengia ir Programos įgyvendinimo priemonių plane nustatytais terminais pateikia Sveikatos apsaugos ministerijai ir Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Socialinių reikalų ir sveikatos departamento Sveikatos apsaugos skyriui savo įstaigos korupcijos prevencijos programą.

20. Visuomenės švietimas ir informavimas apie Programos įgyvendinimą, įstaigos darbuotojų mokymas:

20.1. Antikorpucinis švietimas organizuojamas atsižvelgiant į šias nuostatas:

20.1.1. antikorpucinis ugdymas turi būti neatskiriama švietimo dalis, siekiant puoselėti asmens dorovę, ugdyti pilietiškumą, asmens teisių ir pareigų visuomenei ir valstybei sampratą ir įgyvendinti korupcijos prevenciją. Šia linkme ugdomi įstaigos darbuotojai, taip pat jie turi dalyvauti seminaruose, paskaitose ar kituose antikorpucinio švietimo renginiuose;

20.1.2. įstaiga teikia gyventojams žinias apie savo veiklą įgyvendinant įstaigos Korupcijos prevencijos programą.

20.2. Siekiant, kad visuomenė gautų pakankamai informacijos apie korupcijos apraiškas, korupcinių teisės pažeidimų tyrimą bei apie savo teises ir galimybes pasipriešinant korupcijai bei įtraukti visuomenę į kovą su korupcija:

20.2.1. sudarytos galimybes piliečiams, pastebėjusiems korupcijos požymių, netinkamo pareigų atlikimo, elgesio ir aplaidumo įstaigos darbuotojų veiksmuose, pranešti apie tai elektroniniu paštu;

20.2.2. įstaigos interneto svetainės puslapyje skelbiamas elektroninio pašto adresas bei telefono numeris, kuriuo asmenys galėtų anonimiškai pranešti apie darbuotojų galimus pažeidimus, susijusius su įstaigos veikla.

21. Nustatytų korupcijos atvejų viešinimas:

21.1. įstaiga iš karto paviėšina nustatytus korupcijos atvejus teisės aktų nustatyta tvarka;

21.2. įstaigos interneto svetainėje skelbiama informacija apie įstaigos darbuotojų pareikštus įtarimus, padarius korupcinio pobūdžio nusikalstamą veiką.

22. Priemonės, kurios sumažins korupcijos apraiškų prielaidas kūdikių namuose, ir jų vykdymo terminai, vertinimo kriterijai ir jų reikšmės pateikti Programos įgyvendinimo priemonių plane (pridedama).

V. INFORMAVIMAS APIE GALIMĄ KORUPCINĘ VEIKĄ

23. Siekiant sudaryti sąlygas veiksmingai vykdyti korupcijos prevenciją, būtina:

23.1. sudaryti sąlygas darbuotojams, kitiems visuomenės piliečiams anonimiškai pranešti įstaigos vadovybei savo įtarimus dėl galimos įstaigos darbuotojų korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos;

23.2. gavus informacijos dėl galimų ar korupcinių veikų, turinčių nusikalstamos veikos požymių, nedelsiant informuoti įstaigos vadovą, steigėją ir nustatyta tvarka pranešti Specialiųjų tyrimų tarnybai.

VI. SIEKIAMI REZULTATAI IR VERTINIMO KRITERIJAI

24. Programa siekiama tokių rezultatų:

24.1. sumažinti korupcijos pasireiškimo tikimybę;

24.2. padidinti nepakantumą korupcijai;

24.3. pagerinti korupcijos prevencijos priemonių įstaigoje organizavimą;

24.4. padidinti visuomenės pasitikėjimą įstaiga.

25. Kiekviena konkreti Programos įgyvendinimo priemonių plano priemonė vertinama pagal Programos priemonių plane nustatytus vertinimo kriterijus.

VII. PROGRAMOS FINANSAVIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

26. Programa vykdoma įstaigos veiklai skiriamomis lėšomis.

27. Programą įgyvendina ir už Programos įgyvendinimo 2017-2019 m. priemonių plane numatytų priemonių įgyvendinimą atsako įstaigos direktorius.

28. Siekiant nuosekliai vertinti pasiektą pažangą, nustatyti kliūtis ir problemas, kylančias įgyvendinant Programą, reguliariai vykdoma Programos įgyvendinimo 2017-2019 m. priemonių plane numatytų priemonių įgyvendinimo stebėseną ir vertinimas.

29. Visi kūdikių namų darbuotojai, kiti visuomenės piliečiai turi teisę teikti Kūdikių namams motyvuotus pasiūlymus dėl Programos įgyvendinimo 2017-2019 m. priemonių plano priemonių koregavimo ar pakeitimo efektyvesnėmis ar racionalesnėmis, detalizuodami jų tikslus, vykdymo procesą ir vertinimo kriterijus.

30. Apie Programos įgyvendinimo 2017-2019 m. priemonių plane numatytų priemonių vykdymą ne vėliau kaip per 5 d. nuo II ir IV ketvirčio pabaigos informuojamas SAM Korupcijos prevencijos skyrius.

31. Visa informacija apie Programos įgyvendinimą skelbiama Kūdikių namų svetainėje.

VIII. PROGRAMOS ATNAUJINIMAS

32. Įstaiga pasiūlymus dėl Šakinės korupcijos prevencijos sveikatos sistemoje programos nuostatų, tikslų ir uždavinių įgyvendinimo priemonių plano atnaujinimo gali teikti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai per visą Programos įgyvendinimo laikotarpį.

33. Įstaiga atnaujiną programą pasibaigus galiojimo terminui, pasikeitus korupcijos prevenciją reglamentuojantiems teisės aktams ar pagal poreikį.

34. Už Programos atnaujinimą atsako įstaigos vadovo įgalioti asmenys, atsakingi už korupcijos prevenciją ir kontrolę.
